

ja, katerega je dobil v trebuh 23. februarja od neznanca.

Huda nesreča radi neprevidnega ravnanja s puško. 25 letni viničar Štefan Kranjc od Sv. Jakoba v Slov. goricah je hotel ustreliti vrano in je naslonil puško ob drevo. Puška se je izprožila in naboj je zadel Kranjca v prsa. S smrtjo se borečega reveža so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Šolar si zlomil pri smučanju nogo. V Rečici ob Savinji si je zlomil nogo pri smučanju 12 letni Ivan Grobelnik, sin malega posestnika v Poljanah.

Smrtno ponesrečil pri podiranju v gozdu. V Šmartnu pri Litiji je pri podiranju smrek v gozdu smrtno ponesrečil 34 letni Franc Primož z Vrat nad Bogenšperkom. Izpodžagana smreka se je zrušila nanj, veje so mu strle prsni koš in rebra in so se mu zarinile v pljuča. Po prenosu iz gozda na dom je smrtno poškodovani izdihnil.

Nadaljevanje ceste skozi Pušo na Pohorju. Iz Ribnice na Pohorju nam poročajo: Banska uprava je obvestila občino po bivšem poslancu g. Gajšku, da je za nadaljevanje ceste skozi Pušo pri banovinski hranilnici dravske banovine v Ljubljani naložen znesek 150.000 din, cestni odbor pa bo prispeval to leto tudi 100.000 din. Tako torej je za letošnje preiskrbljeno 250.000 din in se bo z delom takoj pričelo, ko se bodo vremenske razmere zboljšale in ustalile. Naši brezposelni delavci že komaj čakajo na zaslužek.

Nad dva milijona din bo stala regulacija Drave med Ptujem in Budino. Pri banki upravi v Ljubljani je bilo izdajanje regulacijskih del na Dravi od Ptuja do Budine, ki so preračunana na vsoto 2.926.000 din. Dela je izdajala ljubljanska tvrdka A. Pretnar, ki je ponudila na zgoraj omenjeno vsoto 1.4% popusta. Ako bo ministrstvo licitacijo odobrilo, bodo z delom takoj pričeli in bo podeželsko delavstvo oskrbljeno z delom in zaslužkom skozi poletje ter jesen.

Izreden hrast. V graščini Negova, ki je last kneza Trautmandorfa, je kupil lesni trgovec Franc Klobasa iz Očeslavcev hrast, ki je bil visok 32 metrov in je imel 11 kubikov prostornine. Spodnji, 6 m dolgi del orjaškega drevesa je peljalo iz gozda do banovinske ceste 12 konj. Kupec hrasta je moral dati napraviti za prepeljavo posebno močne sani. Delavci so delali štiri dni priprave, da se je odvoz v Gornjo Radgono sploh lahko začel.

Elektrifikacija Haloza. Na večkratno zahtevno in klic Haložanov v našem listu se je le začela zanimati banska uprava za elektrifikacijo Haloza. Na pobudo banovine se je že vršil sestanek zanimancev pri Sv. Barbari v Halo-

pa je 9. Na isti način nam da 9 x 9 število 81, prečna vsota 9, a 13krat 9 je 117, in spet je prečna vsota 9.

Zimski plašči v Nemčiji. Nemške oblasti nameravajo malo zrahljati odredbo, po kateri sme vsak Nemec dobiti nov zimski plašč le pod pogojem, da svojega starega brezplačno odda. Po novem bodo v družinah z mnogimi otroki kak star plašč lahko obdržali, če bodo mogli dokazati, da se da še predelati in uporabiti za otroke. Razen tega bodo plašč lahko obdržali tisti ljudje, ki lahko dokažejo, da jim bo služil na poti do dela ali med delom samim in bo tako pomagal štediti novi plašč, oziroma da ga bodo lahko predelanega uporabili za družino. Gospodarski uradi, ki odlo-

»Prav! O, kako rada bi ti pomagala! Toda kako, ko sem slabotna ženska.«

»Nataša, v veliko pomoč mi boš. Če si bom mogel reči: »Nataša je z menoj«, se bo moj pogum podvojil in se ne bom bal nobene nevarnosti.«

Deklica ga je začudeno pogledala in vprašala:

»Fedor, kako bi ti mogla misel name pomagati?«

Mladenič ni takoj odgovoril. Čutil je, da je napočil zanj odločilni trenutek, a ni našel besed, s katerimi bi Nataši odkril svoja čustva. Šele čez čas je z negotovim glasom odvrnil:

»Nataša, povedal ti bom to, kar že leta sem skrivam v srcu: ljubim te in vsaka moja misel je pri tebi. Ti si meni vse, čeravno tebi ni zame.«

Deklica je zardela, sklonila glavo in tiho vprašala:

»Kako veš, da meni ni zate?«

»To sklepam iz tvojega hladnega vedenja, iz tvoje prisiljene prijaznosti in po...«

Nataša je proseče pogledala fanta in s tresočim glasom rekla:

»Fedor, nehaj! Spomni se na preteklost! Leta sem nosim v srcu rano. Lepe sanje o sreči so se razpršile...«

»Vem vse to. Videl sem tvoje trpljenje in sem s teboj vred trpel. Pri tem se je moje srce vse bolj ogrevalo zate. Ljubezni nisem dušil, ker se je zate vred tudi

Večkrat je že prepozno, nikoli pa ni prezgodaj, da se začne s pravilno nego zob.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

zah, na katerem nam je delegat »Ptujске združne elektrarne« podal razna pojasnila. V kratkem pride tja tudi banovinski strokovnjak banski načelnik g. inž. Rueh radi potrebnih priprav za sestavo načrtov. Haložani pozdravljajo to akcijo in želijo, da bi bila vsaka hiša opremljena z električno lučjo in bi se naj priglasi sleherni gospodar. Čim več bo naročnikov za električni tok, tem cenejšje bodo naprave. Tudi občina Sv. Andraž v Halozah se je pridružila. Ker ima banovina v tem kraju svoje posestvo in trsnico in bo letos zidana Kmetijska šola, imajo Haložani upanje, da bo radi tega prišla napeljava ugodnejša, ker bo tudi banovina potrebovala elektriko pri svojih napravah.

Stare 50 dinarske kovance bodo zamenjali vsi poštni uradi v državi do 16. avgusta 1940. Poštni uradi so to dolžni storiti po nalogu poštne ministra.

Carine prosto žeplo za vinograde se bo letos pri nas uvažalo po odredbi finančnega ministra.

Invalidski odsek je začel po posebni ministrski odredbi delovati s 1. marcem pri banki upravi v Ljubljani.

Požari

Do golega zidovja je pogorelo v št. Petru v Savinjski dolini veliko župnijsko gospodarsko poslopje, v katerem je bilo precej sena, krme, žita in raznih gospodarskih potrebščin. Rešili so samo živino.

V Zg. Gorici pri Račah se je pojavil rdeči petelin v hiši posestnika Ivana Pernata. Ogenj je preskočil tudi na sosednje gospodarsko poslopje. Skupna škoda znaša 25.000 din.

V Podvincih pri Sv. Marjeti na Dravskem polju je zgorela posestnika Francu Petroviču 5000 dinarjev vredna domačija.

Orožnik ustrelil na pobegu nasilnega tollova. V lanskem februarju je pobegnil iz zaporov v Subotici nevaren vlomilec ter ropar Herič. Pred kratkim se je zatekel begunec v okolico Ptuja, kjer je njegov dom. Orožniška patrulja od Sv. Urbana je zagledala sredi minulega tedna Heriča v Plojevem hlevu na Mestnem vrhu. Obkoljeni tollova se ni odzval pozivu na predajo in je celo streljal na orožnike, ki so se tudi poslužili orožja in je že prva krogla smrtno pogodila nasilnega roparja. Ustreljeni je bil star 30 let in je dobro leto ogrožal imetje ter življenje podeželjanov od Ptuja pa do Središča in Strigove.

Cerkveni rop na Prihovi pri Konjicah. V noči na 28. februar je nekdo vlomil v tukajšnjo župno cerkev. Dvignil je z železnim drogom s tečajev stranska vrata nasproti zakristiji, ki so bila zapahnjena z močnim železnim drogom. Razdril je nabiralnik za velikim oltarjem in zamorčka na stranskem oltarju ter odnesel nabrani cerkveni denar. Tabernakelj je ostal nedotaknjen. Njegov plen pa ni poplačal truda, ker se iz nabiralnikov večkrat pobira. Dobli je morda vsega skupaj komaj 10 din. Sledi v snegu so kazale, da je bil samo eden, ki bo kmalu v rokah pravice.

Velik vlom v Ljubljani. V noči na 1. marec je bil izvršen v Ljubljani vlom v znano drogerijo in fototrgovino »Hermesa« na vogalu Miklošičeve in Pražakove ulice. Ukradenih je bilo 50 fotografskih aparatov, ki so vredni 100.000 din. Zavarovalnina znaša 60.000 din. Tvrška je razpisala nagrado 10.000 din onemu, ki bi pokazal sled za razvozlanje vlomov.

Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem dihanju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefov« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3-4 kozarce, zaželjeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefov« vodo.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35

budilo upanje, da bo sčasoma zacelila tvoja srčna rana in boš mogla tudi ti mene ljubiti.«

Nataša se je oklenila mladeničeve roke. Vsa je drhtela.

»Nataša!« je zašepetal Fedor, »čutim, da ti roka drhti.«

»Da, drhti, ker mi tudi srce drhti!« je odgovorila šepetaje.

Dospela sta do tesne ulice, ki je vodila proti Natašinemu domu. Ustavila sta se.

»Fedor, kako sem ti hvaležna za vse, kar delaš zame!« je zajecljala Nataša.

Oči je dvignila in se zagledala v fantov obraz. V njih so se svetlikale solze kot dragoceni biseri.

»Nataša, kaj pa delam zate posebnega?« se je skušal smehljati mladenič.

»Ali nisi ti moja edina opora v teh težkih trenutkih?«

»Nataša, vedno bi hotel biti tvoja opora! Toda to vedno je tako daleč!...«

»Fedor, jaz ne bi hotela biti vzrok vstaje, na katero se pripravljáš. Kaj, če se ponesreči in te bo stala življenje?«

»Torej ima moje življenje zate kako vrednost?« je vzkliknil Fedor.

Kaj je čisti donos?

Po zadnjih spremembah zakona o neposrednih davkih, razglašeni v »Službenih novinah« 23. decembra 1939, po katerih se zemljišča kmetovalcev, ki ne presegajo na področju ene davčne uprave 1000 din katastrskega čistega donosa, oproščajo davka (zemljarine), iz- vzemši občinskih doklad, marsikoga zanima, kaj je katastrski čisti donos. Za odmero zemljarine in katastrskega čistega donosa služi zemljiški kataster, ki je izdelan za vsako katastrsko občino posebej. Najbolj važna je iz- mera in ocenitev zemljišča. Pri ocenitvi so zemljišča razdeljena na: njive, travnike, vrto- ve in sadovnjake, vinograde, pašnike, planine, gozdove, jezera in močvirja, stavbišča. Ta raz- delba zemlje po kulturah se pa z ozirom na kakovost zemlje razdeli še na največ osem razredov. Čisti dohodek se računa tako, da se najprej izračuna denarna vrednost sred- njega letnega pridelka pri različnih kulturah. Ta vsota se zmanjša nato za 20%. Od zneska, ki nam še ostane, se odbijejo stroški pridel- ovanja. Ostanek je čisti katastrski donos. Za cene pridelkov in stroškov se morajo vzeti cene, ki so obstojale v poslednjih šestih letih. Na podlagi teh del se izdela katastrski izde- lek, ki se mora razgrniti na občini za dobo 30 dni. V tem roku smejo kmetovalci vložiti pritožbo zoper določeno katastrsko posestno stanje in zoper ocenitev zemljišč, n. pr. da je parcela dvakrat vpisana ali ocenjena kot nji- va ali vrt, dasi je v resnici travnik ali gozd itd. Vse take spremembe se morajo v kata- stru zabeležiti.

Čisti donos se pri nas računa še v kronah in vinarjih (oziroma golinarjih in krajcar- jih), ki se pomnože s količnikom 20. Pregled tega dela je deloma razviden iz »zemljiško- posestnega lista«. Za primer vzemimo pose- stvo, ki obstoji iz 1 ha 63 arov 28 kv. metrov njiv (čisti donos 40.04 krone ali 800.80 din), 83 arov in 26 kv. metrov travnika (č. d. 19.92 kron ali 398.40 din); 1 ha 26 arov 63 kv. me- trov vrta in sadovnjaka (č. d. 26.40 kron ali 528 din); 36 arov 38 kv. metrov vinograde (č. d. 8.22 kron ali 164.40 din); 69 arov 57 kv. metrov pašnika (č. d. 4.32 kron ali 86.40 din) in iz 1 ha 25 arov in 11 kv. metrov gozda (č. d. 5.96 kron ali 119.20 din). Torej pose- stvo, ki meri skupno 6 ha 7 arov in 24 kv. metrov, ima 104 krone in 86 vinarjev kata- strskega čistega donosa ali pa — pomnoženo z 20 — 2097 din 20 par. Od tega čistega do- nosa se plačuje potem zemljarina, ki se deli na osnovni davek, ki se za vsako leto določa sproti s finančnim zakonom, in pa dopolnilni davek. Če znaša osnovni davek 10%, bi po- sestnik v gornjem primeru plačal 209.72 din

osnovnega davka ter 3% dopolnilnega davka, kar zneso 62.92 din, torej skupno od 6 ha 7 arov in 24 kv. metrov na leto 272.64 din zemljarine. Poleg zemljarine se pa plačujejo še občinske, banovinske in cestne doklade v zelo visokih odstotkih, katerih pa ne moremo navajati, ker so odvisni od vsakoletnih ob- činskih, banovinskih in drugih proračunov. Te doklade se nalagajo v toliko in toliko od- stotkih na zemljarino; recimo 100% občinska doklada zviša 272.64 din davka na 545.28 din davka, itd.

Posvetu

Ujetniki iz Poljske kot delavci na Koro- škem. »Slov. dom« od 4. marca poroča: Ne- kaj moških delavcev s Poljske je že par te- dnov na Koroškem, vendar so bili dodeljeni nemškemu delu države. Postopek pri dode- ljevanju delovnih moči na Koroškem je tale: Kdor je v zadregi radi delovnih moči, pred- vsem če so bili njegovi delavci vpoklicani v vojsko, javi svojo zadrego delovnemu uradu. Če je povpraševanje dovolj veliko, da je za kritje potreb potreben cel transport, se do- tičnemu delovnemu uradu dodeli skupina de- lavcev in delavk. Če so to Poljaki, pridejo in- teresenti določenega dne na določen kraj in počakajo na prihod transporta. Nato si iz- bere vsak po svojem okusu in potrebi svojo delovno moč, moško ali žensko, nakar so mu do- tične osebe dodeljene. Prevzeti mora seve- da odgovornost, da se bo ravnal po predpi- sih, ki so bili izdani za vse državo.

Poljska — pozorišče mučeništva. Poljsko prebivalstvo silno trpi pod novim režimom. V vzhodni Poljski, ki je prišla v suženjstvo bolj- ševskih brezbožnikov, divja boj zoper vsako obliko vere, zlasti zoper katoliško Cerkev. Po najnovejših poročilih so sovjetske oblasti po- slale v pregnanstvo v Sibirijo 3679 duhovni- kov. Vse katoliške šole so zaprte, redovniki pregnani iz svojih naselij, hiše redovnic spre- menjene v vojašnice rdečih vojakov. Uboga Poljska, ki omahuje pod težkim jarmom brez- božništva in poganstva!

Na Poljskem se z naredbo maršala Goerin- ga razlašča zemlja vsem poljskim lastnikom v zapadni Poljski, ki je priključena Nemčiji (znani poljski koridor do morja, Gornja Šle- zija, Poznanj). To ozemlje meri okoli 80.000 kvadratnih kilometrov in ima okoli sedem mi- lijonov prebivalcev. Tu se pripravlja prostor

Iz vsega tega je razvidno, da je katastrski čisti donos že pri malem posestvu zelo visok in ga ni zamenjati z določenimi davki, razvid- nimi na zadnji strani čekovne položnice dav- karije. Kmet, ki hoče vedeti za katastrski či- sti donos, naj torej vzame v roke »zemljiško- posestni list«, ki ga — če ga nima doma — dobi za 20 din pri katastrski upravi. Na pod- lagi posestnega lista bo dognal, kako je nje- gova zemlja ocenjena, vede! bo obenem za stanje svojega posestva, izračunal si bo la- hko na njegovi podlagi višino davkov in ve- del bo, če je prost plačevanja zemljarine, kot je bilo določeno.

za naselitev nemškega prebivalstva, zlasti onih Nemcev, ki se izseljujejo iz baltičskih držav, Rusije in Italije. Poljaki bodo mogli tu ostati ne kot posestniki, marveč kot de- lavci.

Češko-moravski protektorat. Protektor pl. Neurath je izdal odredbo, s katero se poslop- je pravniške fakultete na vseučilišču v Pra- gi spremeni v sedež poveljstva SS-oddelkov (narodno-socialističnih zaščitnih oddelkov), SS-policijskega ravnateljstva in drugih SS- uradov. Izdana je tudi bila odredba, da mora imeti vsako podjetje, ki posluje s prometom vsaj treh milijonov kron, nemškega komisar- ja. Nad Prago, Brnom, Plznom in drugimi mesti so metala angleška letala letake v če- škem jeziku. Znani Konrad Henlein, voditelj sudetskih Nemcev, je kupil veleposestvo Strachovskega samostana v Prahi. Kupna ce- na tega veleposestva, ki leži na ozemlju za- padne Češke, je bila določena na en milijon kron. Pred dvema letoma (1938) pa je bilo to veleposestvo cenjeno na štiri milijone kron.

Veliko pomanjkanje v Rusiji. Po london- skem listu »Times« izvem, da so razmere v sovjetski Rusiji, odkar se je zapletla v vojno s Finsko, čimdalje neznosnejše. Neki potnik, ki se je vrnil iz Leningrada, pripoveduje, da ni dobili ne sladkorja, ne mleka, niti kake druge pijače, predvsem pa primanjkuje ku- riva. V Leningradu so vse bolnišnice in šole prenapolnjene ozebljih vojakov. Zgodi se, da ves teden ni dobili kruha. V Moskvi skozi ves mesec januar ni bilo mogoče dobiti ne mesa, mleka, masla, soli, sladkorja, kuriva, niti pe- troleja. Cene živežu so skočile za 60%. Po drugih mestih sovjetske Rusije je pa še slab- še kot v Moskvi. Vse to pomanjkanje ni na- stalo radi tega, ker ni hrane, ampak radi ne-

»Tako vrednost, da ti dam svoje življenje, če ho- češ,« je tiho odgovorila Nataša.

»Nataša! Ti...«

»Postanem tvoja žena!« ga je prekinila deklica.

»Nataša, ali prav slišim? Ti bi hotela postati moja žena?«

»Da!«

»Nataša, ta dan je zame začetek novega življenja. Moja dolgoletna želja se je uresničila... Sedaj najprej dovoli, da preženem boljševe iz naše domovine in pri- peljem nazaj naše duhovnike. Potem se bova poročila. O Bog, pomagaj, da se bo vse to posrečilo!«

Zavila sta v ulico in se počasi bližala domu. Mol- čala sta, zatopljeni vsak v svoje misli.

Nataša se ni čutila več osamljeno. Spet je zaupala v življenje, ker bo nekega dne postala Fedorjeva žena. Napram njemu je vedno gojila prijateljska čustva. Ta čustva so postajala vse močnejša, a se ni zavedala, da so polagoma prehajala v ljubezen. Šele sedaj se je za- vedla, da Fedor zadnji čas zanjo ni bil samo prijatelj, temveč nekaj več...

Fedor je mislil na Natašo, na vstajo, na zmago, na srečne čase, ki bodo zasijali njegovi domovini po izgonu boljševev, in njemu ob strani ljubljene žene...

Ko sta Nataša in Fedor stopila v kuhinjo, se je mati vzdramila. Vstala je in jima šla naproti.

»Kje je oče?« je s strahom vprašala. »Zakaj ni prišel z vama?«

Nataša in Fedor sta stala pri vratih, sklanjala glave in molčala.

Iz sosedne sobe se je slišal Petrov glas:

»Kje je oče?«

Spet nobenega odgovora. Tišina, ki je vladala v ku- hinji, je motil suhi kašelj, ki je prihajal iz sobe.

Iz materinih oči je zrla groza. Njen glas se je tresel, ko je spet vprašala:

»Kje je oče? Govorita!... Povejta, kaj se mu je primerilo?«

Fedor je dvignil glavo in spregovoril:

»Nataša je šla v vas poizvedovat po očetu...«

»Vem!« je vročično pripomnila mati.

»Ker v vasi niso vedeli zanj, se je podala k reki, ker je mislila, da je tam.«

»In?« je drhte vprašala Elza.

»Ni ga našla.«

»Zakaj ni šla k šubinu? On gotovo ve zanj, ker je ribiče sremljal.«

»Tudi pri njem je bila.«

»In kaj je zvedela?«

čajo o novih nabavah, bodo vsak takšen pri- mer najprej točno pro- učili.

Potovanje bankovca. Neka ameriška trgovska zbornica je napravila poseben poskus, da bi zasledovala potovanje nekega bankovca. Na ta bankovec, ki ga je prvič dala v promet, je pritrdila listek z opozorilom, naj bi vsak, ki bo ban- kovec dobil v roke, nanj zapisal, kaj je z njim plačal. Čez dva tedna je bankovec prejel neki brivec. Iz zapisikov je bi- lo razvidno, da je ban- kovec v tem času sedem- indvajsetkrat menjal ta- stnika. Petkrat so ga uporabili za plačilo mze- de, tabaka in cigaret, razen tega so z njim večkrat kupili slanino, pralni prašek, naramne- ce, zobno kremo in po- trebščine za avto.

(Dalje sledi)